

Remiss av SOU 2018:85 Slopad straffrabatt för unga myndiga

(Ju2018/05295/L5)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

MUCF avstyrker utredningens förslag

Utredningen har föreslagit, i enlighet med sina direktiv, att slopa straffrabatten för unga myndiga. Utredningen har utifrån sina direktiv lämnat ifrån sig ett välbalanserat och välskrivet betänkande.

Särbehandling av unga lagöverträdare kan på ett övergripande plan förklaras med att unga personer typiskt sett har en outvecklad ansvarsförmåga, att unga typiskt sett är mer psykologiskt känsliga för bestraffning än vuxna och att samhället bör visa tolerans för den unges mognadsprocess. Av den psykologiska forskning som finns på området framgår att människor uppnår social och emotionell mognad först vid 19 – 21-års ålder och att förmågan till självkontroll är fullt utvecklad först mellan 23 och 25 års ålder. Den neurologiska forskningen som redovisas i betänkandet ger stöd för de psykologiska forskningsresultaten talar för att hjärnan är fullt utvecklad först vid 25 års ålder. Psykologisk forskning om mognadsprocessen hos unga visar alltså unga människor inte förrän vid 25 års ålder är fullt ut förmögna att bedöma konsekvenserna av sitt handlande.

Gällande ungdomsbrottslighetens utveckling talar tillgänglig statistisk som utredningen tagit fram att ungdomsbrottsligheten minskar. Utredningen pekar även på att ett ökat bruk av fängelsestraff kan vara kontraproduktivt genom att det motverkar återanpassning i samhället. Fängelse kan leda till att lagöverträdare fostras in i en kriminell livsstil och därmed en ökad återfallsrisk. Utredningen drar därför slutsatsen att det inte finns något empiriskt, eller erfarenhetsbaserat, stöd för skärpta påföljder för unga lagöverträdare.

I ett särskilt yttrande som bilagts utredningen anförs vidare att endast en mycket liten andel av de unga som döms har gjort sig skyldig till sådan allvarlig organiserad eller gängrelaterad brottslighet som anges i de skäl som regeringen anför. Att genomföra en generell straffskärpning på ett sådant sätt som framgår av direktiven träffar således en stor del unga som saknar kopplingar till både organiserad brottslighet eller gängkriminalitet.

Då förslaget i enlighet med regeringens direktiv strider mot den tillgängliga neurologiska, psykologiska och kriminologiska forskning som finns på området och som redovisas i betänkandet kan MUCF inte tillstyrka förslaget som innebär ett avskaffande av den särbehandling som görs av unga lagöverträdare.

Då utredningens huvudförslag inte kan tillstyrkas saknas anledning att yttra sig över utredningens identifierade konsekvenser för unga lagöverträdare i åldersgruppen 15-17

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Chefsjuristen Lotta Persson har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Lotta Persson
chefsjurist